

5. klases skolēna _____

Pārbaudes darbs literatūrā 2017.gada _____ SUDRABU EDŽUS „DULLAIS DAUKA”

1. Izlasi informāciju par autoru, pēc tam papildini informāciju tekstā!

Rakstnieks, pedagogs. Eduards Morics Zilbers dzimis 1860. gada 11. septembrī Meņģeles pagasta Siliņos skolotāja, Meņģeles baznīcas ērgelnieka, Friča Zilbera ģimenē. Mācījies Madlienas draudzes skolā (1876–1878), Aderkašu pareizticīgo draudzes skolā (1878–1892), pēc tam Baltijas Skolotāju seminārā Rīgā (1878–1882), kur pievērsās literatūrai. Pabeidzis semināru, strādāja par palīgskolotāju Dzērbenes draudzes skolā (1882–1884), piedalījās Dzērbenes sabiedrības dzīvē, bet kādā izrīkojumā nolasīta dzejoļi izsmēja mācītāju, tā iemantodams dumpinieka slavu. Sanaidojies ar mācītāju, jaunais skolotājs devās uz Ufas guberņu, kur strādāja par skolotāju latviešu kolonijā Austrumciems (1884–1887). Dzīvodams Krievijā, tulkoja, rakstīja dzeju un prozu, ko ar pseidonīmu Sudrabu Edžus publicēja periodikā. Sarakstījis poēmas Ķeistuta loms, Lietavas virsaitis (abas 1885) u.c.

1887. gadā Sudrabu Edžus atgriezās Latvijā, strādāja Liepājas apriņķa Gramzdas ministrijas skolā (1888–1906).

Sudrabu Edžus piedalījās 1905. gada revolūcijā Kurzemē, tāpēc 1906. gadā bija spiests bēgt uz Krieviju. 1907. gadā devās uz Baku, kur līdz 1918. gadam strādāja par skolotāju un atsāka nodarboties ar literāro darbību, tulkoja Ļ. Tolstoja, A. Čehova, V. Garšina, N. Gogoļa darbus, ko izdeva apgāds Dzirciemnieki. Īpašu Sudrabu Edžus darbu ciklu veido tā saucamie emigrantu stāsti: Svešumā, Aizpieters (abi 1910) u.c. Vēlāk darbojies dažādās vietās Krievijā. Kopš 1924. gada Maskavā, kur bijis korektors, vēlāk pievērsies tikai literārai darbībai. Miris 1941. gada 30. janvārī Maskavā, kur kremēts un pārapbedīts Raiņa kapos Rīgā. (Letonika.lv)

- Sudrabu Edžus ir (vārds, uzvārds) _____.
- Rakstnieka tēvs Meņģelē bija _____.
- Pēc Madlienas draudzes skolas un Aderkašu pareizticīgo draudzes skolas beigšanas mācījies Rīgā (kur?) _____.
- Pēc mācību beigšanas strādājis par _____ Dzērbenes draudzes skolā, kuriemantojis dumpinieka slavu, jo kādā sarīkojumā nolasītajā dzejoļi izsmēja _____.
- Sudrabu Edžus ir rakstnieka iesauka jeb _____, ar kuru, dzīvodams Krievijā un strādādams Ufas guberņā par skolotāju latviešu kolonijā _____, publicēja periodikā dzeju un prozu.
- 1887.gadā rakstnieks atgriežas Latvijā un strādā Gramzdas _____ skolā.
- Pēc 1905.gada revolūcijas Kurzemē rakstnieks spiests bēgt uz Krieviju, vēlāk devās uz Baku, tur strādā par skolotāju, tulko krievu autoru (piemēram, Ļ. Tolstoja un citu autoru) darbus, ko izdeva apgāds _____ . Kopš 1924.gada strādā Maskavā par _____.(10)

2. Atbildi uz jautājumiem par Sudrabu Edžus stāstu „Dullais Dauka”! (15)

- a) Kur piedzima Dauka? _____
- b) Kāds bija Daukas darbs? _____
- c) Par ko mēdza stāstīt vecā Asaciene? _____
- d) Kur atradās kartupeļu lauki? Aiz _____
- e) Kas Daukam stāstīja par pūķiem un vilkačiem? _____
- f) Cik gadu bija Daukam, kad mamma viņu aizveda uz skolu? _____
- g) Kā sauc ēkas stūra savienojumu? _____
- h) Kā sauc grafitu irbulīti? _____
- i) Kur rakstīja skolēni? Uz _____
- j) „A”burts izskatījās pēc _____
- k) „B” burts izskatījās pēc _____
- l) Par ko skolā nopēra Dauku? _____

